

Становище на Европейския икономически и социален комитет относно „Социално отговорни финансови продукти“ (становище по собствена инициатива)

(2011/C 21/06)

Докладчик: г-н **Carlos TRÍAS PINTO**

На 1 октомври 2009 г. Европейският икономически и социален комитет реши, в съответствие с член 29, параграф 2 от Правилника за дейността си, да изготви становище по собствена инициатива относно:

„Социално отговорни финансови продукти“.

Специализирана секция „Икономически и паричен съюз, икономическо и социално сближаване“, на която беше възложено да подготви работата на Комитета по този въпрос, прие своето становище на 4 май 2010 г.

На 463-ата си пленарна сесия, проведена на 26 и 27 май 2010 г. (заседание от 26 май 2010 г.), Европейският икономически и социален комитет прие настоящото становище със 129 гласа „за“, 3 гласа „против“ и 2 гласа „въздържал се“.

1. Заключение и препоръки

1.1 Терминът „Социално отговорни финансови продукти“ може да се тълкува като съвкупност от всички продукти и услуги, предлагани в секторите на банките, застраховането и управлението на инвестициите. Въпреки това в по-голямата част от настоящото становище се разглежда въпросът за социално отговорните инвестиции (СОИ), които се правят от колективни инвестиционни фондове, отворени както за институционални инвеститори, така и за обикновените граждани. По дефиниция колективните инвестиционни фондове правят инвестиции. За да може един фонд да бъде определен като „социално отговорен“, той трябва внимателно да избира своите инвестиции, като използва съответните критерии. Повечето фондове инвестират в акции на предприятия. Основният въпрос за повечето фондове е тяхната способност да намерят предприятия, които отговарят на необходимите етични, социални и управленски критерии. Там, където има опит в сферата на социално отговорните инвестиции, съществува и широк кръг от организации, които определят до каква степен отделните предприятия отговарят на тези етични, социални и управленски критерии.

1.2 Съществуват много консултантски организации, които оказват техническа помощ на социално отговорните инвестиции. Международните борсови индекси като Dow Jones Sustainability DJSI Index или FTSE4Good предоставят подходяща информация за фондовете за устойчиви и социално отговорни инвестиции, които са създадени или действат на обща или селективна основа. Така например някои фондове могат да поставят акцент върху това, утвърдени предприятия да постигнат отлични резултати в областта на етичните и управленските норми. Други може да имат „зелен“ или екологичен дневен ред. Тук е отразено цялото това разнообразие.

1.3 В условията след кризата е необходимо да се насочат инвестиции към предприятия със социални и етични норми, за да се спечели така отново доверието на гражданите във финансовите пазари. Със сигурност можем да твърдим, че след настоящата криза „обичайният начин на работа“ никога вече няма да бъде същият като преди.

1.4 Поглеждайки назад се вижда, че резултатите на много финансови институции през последните години са паднали

доста под социалните и управленските стандарти, които се очакват от такива водещи предприятия. Следователно ЕИСК призовава програмите за корпоративна отговорност на финансовите институции да отговарят на социалните и управленски очаквания на Европа през 21-ви век.

1.5 Резултатите от социално отговорните инвестиции (СОИ) показват положителната връзка между социалните и финансовите оценки на институциите, които предлагат социално отговорни инвестиционни фондове. Нещо повече, рентабилността на СОИ не е по-малка, а рисковете по тях не са по-големи в сравнение с традиционните инвестиции.

1.6 Институциите за колективно инвестиране и предприятията, които управляват институции за професионално пенсионно осигуряване, са важен инструмент за канализиране на спестяванията към продуктивни инвестиции. Въпреки това е необходимо да се отдели повече внимание на инвестиционните консултации, подобряването на методите за управление и елемента на човешките отношения и социалната отговорност в общуването.

1.7 В приноса на професионалистите във финансовите институции към социално отговорните инвестиции следва да се отчитат следните аспекти: дългосрочна визия, зачитане на общия интерес, надеждност и задълбоченост на анализа.

1.8 ЕИСК приканва Европейската комисия и държавите-членки да насърчават развитието на СОИ, за да се улесни „стандартизацията“ и консолидирането на сегашните системи за управление на тези продукти, насърчавайки прозрачната информация, сравнимостта на инвеститорските анализи, техническото образование и обмена на добри практики. Има признаци, че финансовите пазари реагират положително на прилагането на системи за стандартизация и на предприятията, които получават сертификати от официални органи.

1.9 Една от положителните последици от СОИ филтрирането, било чрез регулиране или от страна на професионални съветници, е възможността изключването на определени ценни книжа от инвестиционните портфейли да накара предприятията да подобрят резултатите от начина си на работа по отношение на екологичните, социалните и управленските въпроси.

1.10 ЕИСК предлага да се развият конкретни инициативи за повишаване на осведомеността и за образование в областта на финансите – изготвяне на публикации, обучение или създаване на специализирани уебсайтове, както и преподаване на финансови специалности в учебните центрове.

1.11 Една от целите на образователните програми в областта на финансите е да поощрят семействата да бъдат отговорни, предпазливи и дългосрочни инвеститори в съответствие с техния профил на риска, семейното им положение и личните им цели.

1.12 Социално-демографските промени изискват промяна на културата и на подхода към дългосрочните инвестиции. ЕИСК счита, че е необходимо публичните институции да насърчават инвестициите в социално отговорни фондове чрез създаване на подходящи финансови и данъчни разпоредби, както и чрез обществените поръчки.

1.13 В крайна сметка публичните администрации имат важна роля за насърчаването както на търсенето на социално отговорни инвестиции (индивидуални или институционални инвеститори), така и на тяхното предлагане (организации за управление и търговия). Публичната администрация може да съживи пазара чрез управление на инвестициите на държавните или резервните фондове. Освен че служи за пример, нейното поведение е важен катализатор със силен мотивиращ ефект.

1.14 От своя страна емитентите и самите предприятия могат да мобилизират инвеститорската общност, като убеждават инвеститорите, че политиките им за устойчивост са показатели за качеството на тяхното управление по отношение на прозрачността и включването на тези критерии в тяхната инвестиционна стратегия.

2. Социална отговорност на финансовите институции

2.1 Така нареченото „социално отговорно предприятие“ в областта на мениджмънта създава възможности за финансовите институции, които могат да отговорят на очакванията на обществото към тях.

2.2 С публикуването на Зелената книга „Насърчаване на европейска рамка за корпоративна социална отговорност“⁽¹⁾ на Европейската комисия, а след това и документа на ОИСР „Корпоративна социална отговорност“⁽²⁾, се даде тласък на социално-икономическия модел на предприятие, което поема отговорност по отношение на заинтересованите страни⁽³⁾.

2.3 В областта на финансовите институции, основополагащите принципи на спестовните банки⁽⁴⁾ определят тези предприятия, заедно с кредитните кооперации и взаимните институции за социално осигуряване като предвестници на истинската корпоративна социална отговорност (КСО). Тяхното социално

измерение като фактор на идентичност⁽⁵⁾ им придава конкретни цели, свързани с философията на „социалната икономика“ – икономическа и социална сила, която набира скорост във всички части на света⁽⁶⁾, а интегрирането на лицата с увреждания е едно от израженията на този ангажимент.

2.4 Настоящата финансова криза се зароди в банките, където поетият от банкерите твърде висок риск беше утежнен от провала на банковия надзор. В центъра на кризата са финансовите продукти (ипотечни кредити за закупуване на жилище, потребителски кредити, деривати и структурирани продукти) и моралните рискове в процеса на продажбата им от банката. В този смисъл ролята на агенциите за кредитен рейтинг, в която имаше очевиден конфликт на интереси, се оказва ключова за задълбочаването на кризата, заедно с установените регулаторни недостатъци.

2.5 Основната отговорност на финансовите институции сега е да управляват дейността си разумно и стриктно, и същевременно да предоставят средства за финансиране на проекти в икономиката на производството и потреблението на домакинствата.

2.6 В сегашните условия на финансова криза банковите институции не бива да нарушават ангажимента си към обществото. Нещо повече, кризата показва известна степен на предприемаческата безотговорност и очерта необходимостта от повече и по-добра КСО. КСО е въпрос за идентичност, ангажимент и стратегия на предприятието.

2.7 Поради тези причини ЕИСК подкрепя определянето на стратегически насоки за действие във финансовия сектор, с цел да се насърчи нарастването на социално отговорните инвестиции (СОИ), да се насърчат подходящи данъчни мерки, да се създадат системи за стандартизиране на продуктите, да се подобри защитата на инвеститорите, да се въведат добри практики в банковото дело и да се укрепи европейският пазар с отговорни и приложими финансови услуги.

3. Социално отговорни финансови продукти

3.1 Определение и обхват на становището.

3.1.1 Становището обхваща **спестовни продукти** (разплащателни сметки, високоликвидни сметки, спестовни депозити, структурирани депозити), **инвестиционни продукти** (схеми за колективно инвестиране – инвестиционни фондове и дружества, пенсионни планове и фондове, лични пенсионно осигурителни схеми, финансови или инвестиционни животозастрахователни фондове, тематични фондове), **инструменти за кредитно финансиране и механизми за финансова подкрепа** (микрокредити, револвиращи фондове, взаимни гаранционни фондове, фондове за рисков капитал), които включват **екологични и социални критерии и критерии за добро управление**, без това в никакъв случай да се отразява върху необходимите цели по отношение на риска и на рентабилността.

(1) COM(2001) 366 окончателен. Вж. също така съобщението на Комисията „Сътрудничество за растеж и заетост – да превърнем Европа в образец на корпоративната социална отговорност“; COM/2006/0136 окончателен.

(2) „Корпоративна социална отговорност – партньори за напредък“, ОИСР, Париж, 2001 г.

(3) Вж. становище на ЕИСК относно „Етично и социално измерение на европейските финансови институции“, ОВ С 100, 30.4.2009 г., стр. 84.

(4) Посочени в документ 143/90 на Европейското сдружение на спестовните банки.

(5) E. Castelló, „El liderazgo social de las Cajas de Ahorro“, (E. Кастело, „Водещата социална роля на спестовните банки“), издателство FUNCAS, 2005 г.

(6) García, J. L. (2009): *Las cuentas de la economía social: magnitudes y financiación del tercer sector en España, 2005* („Сметките в социалната икономика – размер и финансиране на третия сектор в Испания – 2005 г.“), изд. Civitas.

Вж. Резолюция на Европейския парламент относно „Социалната икономика“ от 19.02.2009 г., докладчик Patricia Toia.

3.1.2 Становището се концентрира върху **инвестиционните продукти** както на пазара на дребно, така и на институционалния пазар. Най-общо казано, това включва инвестиране в онези организации, които се държат по-добре и насърчават устойчивото развитие. Следователно тези продукти се стремят да станат ефикасен инструмент, който подпомага световното развитие, насърчавайки предприятията да се държат по начин, съответстващ на интересите на инвеститорите.

3.1.3 Фондовете за социално отговорни инвестиции обаче не бива да се бъркат с фондовете за солидарни инвестиции. Последните просто предоставят процент от печалбата си на социални организации, но не са длъжни да отговарят на критерии за социална отговорност в избора на инвестициите си. Независимо от това един и същ фонд може да включва СОИ и солидарни инвестиции.

3.2 Произход и развитие

3.2.1 Произходът на социално отговорните инвестиции (СОИ) е свързан с морални принципи. Това явление набира скорост от 80-те години на 20-и век насам, движено от глобализацията, поддобрата екологична и социална осведоменост и развитието на нови информационни и комуникационни технологии.

3.2.2 СОИ се появяват за първи път в англо-саксонския свят⁽⁷⁾. В Европа⁽⁸⁾ има пазари, на които се наблюдава голям ръст в обема, като Обединеното кралство, Нидерландия, Норвегия, Франция, Швеция, Белгия и – в по-малка степен – Италия, Испания и Германия.

3.3 Концептуални уточнения

3.3.1 СОИ се инвестират в дружества. Традиционните етични инвестиции имаха морална, идеологическа или социална основа, докато понастоящем се опитват да включат по интегриран начин и с дългосрочна перспектива икономически, екологични, социални и управленски аспекти на резултатите на дружествата.

3.3.2 При вземането на решения за инвестиране се прилагат критерии за социална отговорност (филтър), които се изразяват в изключване на определени инвестиции и избор на онези, които имат по-добър профил. В този смисъл предизвикателството пред СОИ е да повлияят върху бъдещата стратегия на предприятието и да приведат ценностите на инвеститора в съответствие с целта на неговата инвестиция.

3.3.3 Консултантите използват към 60 критерия. В таблицата по-долу са представени някои от най-често използваните⁽⁹⁾.

⁽⁷⁾ Eurosif (2008 г.) През 2007 г. обемът на активите в САЩ е бил 1 917 млрд. евро.

⁽⁸⁾ Eurosif (2008 г.) През 2007 г. обемът на активите на СОИ в Европа е бил 2 665 млрд. евро.

⁽⁹⁾ Muñoz *et al.* (2004 г.): „The social responsibility performance of ethical and solidarity funds: An approach to the case of Spain“ („Резултати в областта на социалната отговорност на етичните и солидарните фондове: подход към случая на Испания“). Business Ethics. A European Review. Том 13, бр. 2/3 април, юли.

Отрицателни критерии	Положителни критерии
Оръжия	Равни възможности
Изпитване върху животни	Рециклиране на отпадъци
Експлоатация в Третия свят	Съхраняване на енергията и природните ресурси
Замърсяване	Прозрачност на информацията
Генетични манипулации	Ангажимент за солидарност с обществото
Порнография, тютюн и алкохол	Подкрепа за обучението и образованието
Увреждане на околната среда	Стандартизиране на продуктите

3.3.3.1 От горния списък не следва, че предприятията, отговарящи на отрицателни критерии, в действителност се управляват безотговорно. Напротив, в начина си на работа те могат да спазват възможно най-високите етични стандарти, макар и някои инвеститори да считат определен сектор (напр. оръжейния) за неприемлив от морална гледна точка.

3.3.4 Критериите за устойчивост на СОИ трябва да бъдат динамични, да дават възможност за включване на нови релевантни аспекти в областта на корпоративната социална отговорност. Например в рамките на еднакви възможности би било добре да се включат критерии за оценка, свързани с лицата с увреждания, като например показатели за интеграция на трудовия пазар или достъпност на трудовата или търговската среда, продукти и услуги.

3.3.5 За да се съберат сравнителни данни за развитието на СОИ в световен мащаб, в стратегията за сегментиране на пазарите се прави разлика между институционалния пазар (състои се най-вече от институции за професионално пенсионно осигуряване) и пазара на дребно (който все още се ограничава до инвестиционни фондове).

3.4 Нови институции

3.4.1 Институциите, работещи на финансовите пазари, са разработили механизми за включване на устойчивостта в управлението си. Диалогът с акционерите е общ както за така наречените традиционни банки, така и за етичните банки⁽¹⁰⁾ и може да се осъществява чрез срещи или обмен посредством електронни платформи.

⁽¹⁰⁾ Терминът „етична“ е общоприето наименование, което не изключва други като „гражданска“, „алтернативна“ или „социална“. Вж. INVERCO (Комисия по етика) (1999 г.)

3.4.2 Развитието на СОИ доведе до създаването на нови институции или приспособяването на традиционните институции, участващи в съставянето и разпространението на международни борсови индекси (например Dow Jones Sustainability Index - DJSI или FTSE4Good), създаването и популяризирането на бази данни, агенции за анализ на устойчивостта и за оценка на СОИ и др.

3.4.3 За да се даде тласък на развитието на „Принципите за отговорно инвестиране“ на ООН следва да се имат предвид активната роля на Европейската комисия, създаването на Форума за социални инвестиции (SIF) в Съединените щати и Европейския форум за социални инвестиции (Eurosif)⁽¹¹⁾, които допринасят за диалога с акционерите.

3.5 Управление на портфейли

3.5.1 Социално-икономическото моделиране внася в класическите финансови модели мерки за социална доходоносност, заменяйки съчетанието рентабилност-риск. По този начин социално отговорното инвестиране определя целите си в подбора на инвестиции не само въз основа на чисто финансови, но и на социални и екологични критерии и критерии за добро управление.

3.5.2 През последните години беше призната необходимостта от въвеждане на рамка за социална отговорност в областта на финансите, водеща до така наречените устойчиви или социално отговорни финанси („Sustainable Finance“). Тази тенденция съответства на развитието на теорията за „поведенческите финанси“ и разширява анализа на икономическото и психологическото поведение на участниците, включвайки социалното и екологичното поведение⁽¹²⁾.

3.5.3 Организациите, които в най-голяма степен са развили техниките за оценка и определяне на рейтинг на предприятия във връзка с тяхното социално отговорно поведение са „агенциите за анализ на устойчивостта“⁽¹³⁾, които използват различни методи за оценка. По-конкретно, резултатите от различните проучвания, направени в този контекст сочат, че „социално отговорните инвестиции не предполагат загуба на икономическа рентабилност за участниците“, винаги от гледна точка на средносрочната и дългосрочната рентабилност.

3.6 Стандартизиране на продуктите

3.6.1 Използването и въвеждането на социално отговорни финансови продукти (за инвестиционни, спестовни или кредитни цели) изисква предварително и ясно да се определят изискванията, на които те трябва да отговарят и с които се гарантира приложимостта на принципите на социалната отговорност и на процесите за проследяване, непрекъснатата оценка и прозрачност.

3.6.2 По-конкретно, Испанската асоциация по стандартизация и сертификация (AENOR)⁽¹⁴⁾ преразглежда един стандарт за социално отговорните финансови продукти (UNE 165001: 2002 EX, Етични финансови инструменти), с цел да се установят общи изисквания за насочване на институциите, които желаят да създадат или да пуснат на пазара такива продукти, както и за осигуряване на максимална прозрачност и информацията относно тези етични критерии за потребителите.

3.6.3 Едновременно с това през последните години в различни държави от Европейския съюз се разработват критерии за саморегулиране на сектора⁽¹⁵⁾, в много случаи по искане на държавните надзорни органи, за да се даде възможност за регистриране на нарастващия брой нови фондове за социално отговорни инвестиции. Одиторите и професионалните консултанти осигуряват допълнителен контрол и баланс.

3.6.4 Заслужава да се отбележи инициативата за подпомагане на прозрачността в прилагането на критериите, насърчавани от Европейския форум за социални инвестиции (Eurosif) и от различни Форуми за социални инвестиции (SIF) на държавите-членки. По този начин потребителят разполага с информация за използваните критерии и тяхното прилагане, без да му се налага да оценява качеството или отговорността на продуктите.

3.6.5 Инициативата за насърчаване на сравнимостта на докладите, които финансовите институции изготвят във връзка със СОИ, има за цел да се създаде модел на стандартен документ, отговарящ на информационните нужди на инвеститорите в различните държави от ЕС.

4. Системи за защита на потребителите

4.1 Финансовата криза доведе до спад на доверието на потребителите в предприятията за финансови услуги. Моралът в сектора се поставя под въпрос, поради което финансовите институции имат възможност да насърчат действия за създаване и консолидиране на социално отговорни финансови продукти.

4.2 По-добра информация за клиентите

4.2.1 Един от резултатите от финансовата криза е, че нараства зарежеността на регулаторните институции за вложителите и инвеститорите. Това беше засилено чрез арбитражни комисии, информационни листовки и наръчници, наблюдение върху рекламата⁽¹⁶⁾ (следва да бъде ясна, безпристрастна и да не подвжда) за всички финансови продукти, както и с въвеждането на „служби за оплаквания“ или на „защитник на клиента (омбудсман)“.

⁽¹⁴⁾ „Ética. Sistema de gestión de la responsabilidad social de las empresas“ („Етика. Система за управление на социалната отговорност на предприятията“), AENOR, 2008 г.

⁽¹⁵⁾ Комисиите за контрол на фондовете за професионално пенсионно осигуряване обясняват дали използват критерии за социална отговорност при вземането на инвестиционните си решения.

⁽¹⁶⁾ Вж. становището на ЕИСК относно „Предложение за директива на Европейския парламент и на Съвета за изменение на Директива 2003/71/ЕО относно проспекта, който следва да се публикува, когато публично се предлагат ценни книжа или когато се допускат ценни книжа до търгуване и Директива 2004/109/ЕО относно хармонизиране изискванията за прозрачност по отношение на информацията за издателите, чиито ценни книжа са допуснати за търгуване на регулиран пазар“, COM(2009) 491 окончателен – CESE 257/2010.

⁽¹¹⁾ Вж. становище на ЕИСК относно „Въздействие на инвестиционните фондове върху индустриалните промени“ ОВ С 128 от 18.05.2010 г., стр. 56.

⁽¹²⁾ В тази област е приложим основополагащият труд на Amartya Sen (1970 г.) „Collective choice and social welfare“ („Колективният избор и социалното благополучие“), изд. Holden-Day.

⁽¹³⁾ Тези агенции предлагат на инвеститорите възможност за консултации и действат като надзорни органи.

4.2.2 Въпреки това на практика банките не винаги предоставят на клиента подходяща информация, отговаряща на неговите нужди. В неотдавнашно проучване на Европейската комисия⁽¹⁷⁾ се отправят критики към европейските банки в много държави за нередности в тяхната дейност, като липсата на прозрачност и високите равнища на банковите такси, както и за трудностите, които потребителите срещат при сравняване на оферти на банките, а оттам и при избора на най-изгодната от тях.

4.2.3 Прозрачността по отношение на клиентите изисква наличие на ясна, точна, разбираема и сравнима информация. По-конкретно, социално отговорните финансови продукти следва да включват най-малкото използваното определение на СОИ, използваните практически критерии (СОИ филтър), състава на Комитета по СОИ⁽¹⁸⁾, таксите за управление и по влоговете, както и публикуването на периодични независими доклади за съответствието на продукта с философията на социалната отговорност.

4.2.4 Получаването на информация чрез служба за обслужване на клиенти допринася за постоянното подобряване (основен фактор за качеството на услугата) и за отговорното предоставяне на „следпродажбени услуги“ през целия живот на продукта или до прекратяването на връзката между клиента и продукта.

4.3 Насърчаване на финансовото образование

4.3.1 Финансовото образование се счита за една от отговорностите, които следва да бъдат поети в сътрудничество между публичния и частния сектор в отговор на предизвикателството, създадено от все по-сложната финансова среда. Все пак това образование следва да се предоставя, без да се влияе от интересите, свързани с пускането на пазара на конкретни финансови продукти.

4.3.2 За насърчаване на финансовата култура на населението са разработени различни инициативи от страна на надзорни органи и финансови институции, познати под общото наименование „планове за финансово образование“, като средство за избягване по-специално на случаи на прекомерно задлъжняване на домакинствата и за улесняване на техния избор на продукти, отговарящи на техния профил на риска и на семейното им положение.

4.3.3 Предприетите политики за финансово образование допринасят за създаването на доверие във финансовата система и тяхното значение беше признато от Европейския съюз както в съобщението на Комисията относно финансовото образование⁽¹⁹⁾, така и в заключенията на Съвета по икономически и финансови въпроси от 14 май 2008 г.⁽²⁰⁾

⁽¹⁷⁾ „Data collection for prices of current accounts provided to consumers“, („Събиране на данни за цената на разплащателните сметки за потребители“), Европейска комисия, 2009 г., http://ec.europa.eu/consumers/strategy/docs/prices_current_accounts_report_en.pdf.

⁽¹⁸⁾ Колегиален експертен орган, подпомагащ финансовата или управляващата институция или надзорния орган за продукти в усилията му да гарантира правилното прилагане на етичния филтър и да проверява предоставената информация. Всеки финансов продукт следва да разполага със свой комитет, въпреки че това невинаги се случва на практика.

⁽¹⁹⁾ COM(2007) 808 окончателен.

⁽²⁰⁾ Съобщение за медиите на Съвета 8850/08 (Presse 113), стр. 14.

4.3.4 Насърчаването на проучвания във връзка със СОИ и обучението на участниците на пазара биха позволили на финансовите институции да въведат най-добри практики в политиките си за устойчивост. Образователните материали и кодексите на поведение са добри инструменти за разработването на обучения.

4.4 Съвети от финансови служби

4.4.1 Директивата относно пазарите на финансови инструменти⁽²¹⁾ изисква от финансовите институции да засилят защитата на инвеститорите и да предлагат на клиентите си продукти, отговарящи на различните им инвестиционни профили. Нещо повече, тя изисква ясно разграничаване между предоставянето на съвети и продажбата, както и финансовите посредници да познават подробно финансовите продукти, които продават. В този смисъл би трябвало да се пита клиентът, в рамките на теста за годност, за съгласието му с политиките за СОИ, когато му се предлагат или му се определят (управление на индивидуалните портфейли) най-подходящите продукти СОИ.

4.4.2 В частност, социално отговорните финансови продукти следва да включват процедури за вътрешен контрол, с които да се определят инвестиционните рискове и да се проверява за конфликт на интереси, като при нужда се докладва на Комитета по СОИ (мнозинството в който трябва да бъде от експерти, за да се гарантира обективността на техните констатации).

5. Перспективи пред социално отговорните инвестиции

5.1 Отговорното инвестиране би могло да се окаже укрепено от сегашната криза, ако инвеститорите съумеят да направят разлика между предприятията, които избират корпоративната социална отговорност в дългосрочен план и предприятията, които я използват единствено като маркетингов инструмент.

5.2 Институциите за професионално пенсионно осигуряване обещават да предложат най-големи възможности за растеж на отговорното инвестиране. Според Jáuregui⁽²²⁾ в Испания евентуалното пускане на пазара на 10 % от Резервния фонд за социална сигурност с устойчиви критерии⁽²³⁾ ще насърчи развитието на култура на социална отговорност.

5.3 Като пример за добра практика за мобилизиране на бизнес общността и публичните власти си струва да се спомене „Медалът за социална солидарност“, създаден от една от най-големите организации на бизнесмени в Полша, Клуб „Бизнес-център“. Това е специална награда, която се присъжда на лица, включително главни изпълнителни директори, за популяризирането, освен всичко друго, на идеята за корпоративна социална отговорност. Медалите се връчват в присъствието на

⁽²¹⁾ Директива 2004/39/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 21 април 2004 г. относно пазарите на финансови инструменти.

⁽²²⁾ Член на Европейския парламент и член на движението „Отговорна алтернатива“.

⁽²³⁾ Такъв фонд съществува в доста държави от Европейския съюз.

стотици главни изпълнителни директори, министри, членове на дипломатическия корпус, министър-председателя и дори президента на Полша, председателя на Европейската комисия или председателя на ЕИСК.

5.4 За да достигнат социално отговорните инвестиции своята зрялост, ЕИСК приканва публичните институции да дадат своята подкрепа с цел да се улесни създаването на подходящи правни рамки, да се насърчат инвестициите с критерии за устойчивост, да се спомогне за определянето на най-добри практики и да се стимулират инвестициите във финансовите продукти от такъв характер, например чрез подходящи данъчни политики.⁽²⁴⁾ Въвеждането на тези критерии в самите инвестиции – както в тези с фиксирана, така и с плаваща доходност – е един много ефективен начин за постигане на динамика на пазара чрез държавни фондове или чрез резервите на социалното осигу-

ряване, както е случаят във Франция. В регулаторната област и от гледна точка на прозрачността следва да се подчертае въздействието на развитието на законодателство, което насърчава предприятията, управляващи инвестиционни фондове или фондове за професионално пенсионно осигуряване, да обявяват дали използват социални и екологични критерии при вземането на инвестиционни решения, както е случаят в Обединеното кралство.

5.5 ЕИСК подчертава значението на ангажираността на предприятията и на активното управление от страна на посредниците на финансовия пазар. Управителите на институции за професионално пенсионно осигуряване, комитетите по СОИ за продукти, надзорните комисии и профсъюзите са движещите сили на пазара на социално отговорни фондове.

Брюксел, 26 май 2010 г.

Председател
на Европейския икономически и социален комитет
Mario SEPI

⁽²⁴⁾ „Cómo fomentar la inversión socialmente responsable en España“ („Начини за насърчаване на социално отговорното инвестиране в Испания“, Икономисти без граници, 2007 г, UNED).